

# RAT U KOREJI

## Ž. R.: OSVRT NA SNAGE, TEHNIKU I KARAKTER RATA U KOREJI

Uzroci koji su doveli do sadašnjeg načina ratovanja u Koreji — Uprkos tome što se istorija nikada ne ponavlja, Koreja nas po izvesnim analogijama potseća na Španiju iz 1936 i 1937 godine. Da li će ona u svom epilogu imati ulogu uvertire u Treći svetski rat, kao što je Španija imala za Drugi svetski rat, to će nam vreme i budući događaji pokazati. Međutim, ma kako se Koreja smatrala kao poligon za isprobavanje naoružanja, snage, taktike i ma koliko imala svoje ideološko-političke specifičnosti, ipak u njoj ne učestvuju oni timovi reprezentativaca koje možemo očekivati u meču Trećeg svetskog rata. Ili, za potvrdu defektnosti ovoga rata, poslužićemo se rečima generala Bredlija koji ga je sažeto okarakterisao kao *rat sa pogrešnim neprijateljem, na pogrešnom mestu i u pogrešno vreme*. Možda je sama ta njegova defektnost i dovela do defektnosti strategije u njemu, te je posle prve faze vrlo pokretnih operacija došlo do stabilizovanog ili *rovovskog rata*, kakvog smo imali gotovo tokom celog Prvog svetskog rata. Uslovi i opšta situacija kod dve zaraćene strane doveli su do takvog načina ratovanja. U Prvom svetskom ratu bezmalo na svima bojištima zagospodarila je rovovska vojna, uglavnom zbog ravnoteže snaga i iznurenosti u pokušajima da u operacijama manevarskog tipa dođu do rešenja. I jedna i druga strana bile su dovoljno jake da ne dozvole da jedna drugu tuče po opštim principima strategije, a s druge strane, bile su slabe da pravom strategijom — *napadom sa otsudnom bitkom*, dovedu do rešenja. Do ovoga je došlo i u Koreji. I jedna i druga strana pokušale su da na otvorenom polju, manevarskim ratom, dovedu do rešenja. Međutim, do rešenja nije došlo ni posle dve godine rata. Severnokorejci, u svome pohodu na jug, takoreći na ivici trijumfa (kod Pusana), bili su tučeni i gonjeni sve do reke Jalu. I kada su snage UN smatrale da su tukle neprijatelja i stvarno okončale rat, pojavio se nov neprijatelj — kineski »dobrovoljci«, a sa time i novi rat. Mase Kineza, kao bujica, kuljale su preko reke Jalu i po tipu ruske ofanzive »ljudskog mora«, naoružane i opremljene sovjetskim materijalom, pokušale su da razbiju i unište snage UN. Međutim, očekane strahovitom vatrom sa kopna, mora i iz vazduha, kao i otporom snaga UN i pretrpevši ogromne gubitke u ljudstvu i materijalu, ubrzo su malaksale i tako se u oblasti 38 uporednika postepeno stvorila ravnoteža. Kinezi i Severnokorejci zasada su slabi da bi mogli pomišljati na neku ofanzivu velikog stila koja bi mogla doneti rešenje u njihovu korist. Oni daleko zaostaju od snaga UN u vazduhoplovstvu i vatrenoj snazi, a na moru uopšte nemaju takoreći ništa. Njihov je glavni zadatak da štite teritoriju Severne Koreje i privezuju i troše snage UN.

Što se tiče pregovora o primirju, oni traju preko godinu i po dana i pokazali su da taj posao neće biti lako okončan.

Snage UN sada drže liniju fronta koja većim delom ide severno od 38 uporednika (vidi skicu i članak u »Vojnom delu« br. 1/1953), te na taj način obezbeđuje teritoriju Južne Koreje. Sem toga, ona topografski pretstavlja najjaču liniju kojom se mogu zaštititi svi važniji vojni objekti. Oslonjena i s jedne i s druge strane na mora, na kojima mornarica UN suvereno gospodari, ova linija potpuno je bezbedna. Najkraća je od svih mogućih linija preko Korejskog Poluostrva, jer se nalazi na njegovom najužem delu (ukupno je dužine oko 240 km), te zahteva

manje snaga za odbranu, no ma na kom drugom mestu. Oslanja se na teritoriju Južne Koreje, koja je manje razarana iz vazduha no Severna Koreja. Sem toga, na njoj su u toku dvogodišnjeg bavljenja snaga UN izgrađeni putevi, železnice i svi objekti potrebni oružanim snagama, te je tako uređena pozadina za pravilno funkcionisanje. Ako bi snage UN uspele da Kineze i Severnokorejce potisnu i prebace preko reke Jalu, desilo bi se sasvim obratno. Tada bi imale da drže front od preko 750 km, pod mnogo gorim klimatskim prilikama, sa razrušenom i opustošenom teritorijom Severne Koreje i sa znatno dužim komunikacijama i neuređenom pozadinom. Ako se ovome doda da je želja UN da se sukob u Koreji ne proširuje, to bi ovoliko približavanje fronta granicama Mandžurije i SSSR dovelo ovo u pitanje. Prema tome, pošto je neograničeno upućivanje »dobrovoljaca« iz Kine stvarnost, nije li bolje ove držati na jednoj prikupljenoj i po mestu pogodnoj liniji. no isticati se unapred pa imati to isto, samo pod znatno nepovoljnijim uslovima? Snage UN izabrale su baš liniju koja u sebi obuhvata najjači terenski otkes u Koreji, poznat pod imenom *gvozdeni trougao*: Čorvon — Kumhva — Kumsong. Ta je linija postepeno utvrđivana.

**Rovovski rat** — Prvo su utvrđene otporne tačke *vis Čanak*, *Vrh Tuge*, *Božićni Vis*, *Snajperov Vis* i tako redom sve do *Zutog Mora*. Kako su ove otporne tačke predstavljale najjače terenske objekte na tom području, Kinezi su hteli da ih se dokopaju po svaku cenu. Razvile su se vrlo krvave borbe. Iz izveštaja o borbama u Koreji naročito su poznate one kod *Trouglastog Visa*, oko *visa Gvozdeni i Beli Konj* i *visa Bunker*. U tim borbama snage UN pretrpele su više gubitaka no igde ranije. Kinezi, koji su vreme pregovora o primirju iskoristili za dovlačenje municije, ove svoje napade redovno su praćali strahovitim baražima artiljerijske i minobacačke vatre od po preko 90.000 izbačenih zrna u toku 24 časa. Ovi napadi i protivnapadi, gubljenje i ponovno osvajanje izgubljenih visova naterali su obe strane da se utvrđuju. Za nekoliko meseci ovakvog ratovanja frontovi su se ustalili i pojedine otporne tačke bile su povezane sistemom fortifikacionog uređenja po tipu rovovske voine iz Prvog svetskog rata. Sada je ceo front snaga UN uređen po tipu rovovske voine. I Kinezi su to isto učinili i to sa vrlo velikom veštinom i revnošću, mada sa mnogo manje tehničkih uređaja od snaga UN. U Koreji zasada vlada rovovska vojna.

Generali Klark i Van Flit, kao visoki komandanti čija se delatnost prostire u oblast strategije, odbacuju ovaj način ratovanja, kao što to čini i sama teorija strategije. Oni smatraju da ovaj način ratovanja — rat iscrpljenja — jeste po želji Moskve, jer on pruža veće koristi Kinezima i Severnokorejcima no snagama UN, koje raspolažu ogromnom mehanizacijom, a ova opet zbog ovakvog načina ratovanja ne može da dođe do izražaja. S druge strane, poluostrvski položaj ratišta, sa apsolutnim gospodarenjem na moru i u vazduhu, omogućava snagama UN primenu amfibiskih operacija i na taj način prelaženje iz rovovske u pokretnu vojnu, sa otkacanjima, okruženjima i uništenjem neprijateljskih snaga. Ali, za izvršenje ovoga nedostaju snage. General Van Flit zalaže se za stvaranje što veće Južnokorejske vojske. On je tražio pojačanje i od drugih članica UN, pa čak i 7—8 divizija iz same Amerike. Generali Klark i Van Flit smatraju da bi sa još oko 7—8 divizija i 1.000 aviona mogli da preduzmu ofanzivu protiv Kineza i Severnokorejaca i da bi u toku nekoliko nedelja uništili sve sadašnje neprijateljske snage ispred snaga UN. Doduše, za prve tri nedelje američka javnost imala bi da se pomiri sa velikim žrtvama, koje bi posle bile svedene na minimum. Mornarica podupire ovo gledište i smatra da bi bila u stanju da i sa jedne i sa druge strane Poluostrva, na svakom mestu, izvede uspešne amfibijske operacije. Ovakva bi ofanziva bezuslovno zahtevala tučenje aerodroma u Mandžuriji radi uništenja neprijateljskog vazduhoplovstva. Oba američka generala ne predviđaju intervenciju SSSR, smatrajući da bi on i dalje ostao »neutralan« i iz prikrajka pomagao Kineze i Severnokorejce, pa ma bio i vezan ugovorom o saveznu sa Kinom. Po njihovom mišljenju, Rusiji više godi situacija »neutralnog posmatrača« sa ulogom propagande protiv UN, i intervencije u OUN i na diplomatskom polju uopšte, no da zvanično uđe u rat. Generali smatraju da ovako otegnuti rat ne vodi ničemu.

**Odnos žive sile i tehnike** — Dosadašnji rat u Koreji dao nam je potvrdu da »ljudsko more«, bacano bez računa u borbu, ne može da uspe pred vatrom brojno mnogo slabijeg ali tehnički visoko opremljenog neprijatelja. To bi bio slučaj sa ruskom taktikom primenjivanom od strane Kineza, što je dovelo do fantastičnih gubitaka i u krajnjoj liniji do neuspeha. S druge strane, slučaj snaga UN pokazao nam je da uprkos ogromne tehnike naoružanja i strahovite vatrene snage, ipak postoji izvesna njihova srazmera u odnosu na potrebne efektive — specijalno pešadije. To je slučaj malopre pomenutih zahteva generala Klarka i Van Flita za pojačanjima.

Da li će general Ajzenhauer, posle obilaska fronta u Koreji, biti istog mišljenja kao i pomenuti generali, pokazaće nam skora budućnost. U svojoj predizbornoj kampanji on je obećao američkom narodu da će se rat u Koreji okončati. Kako i kad, to nije rekao. U svakom slučaju, rat u Koreji najviše tangira Amerikance. Tamo oni najviše ulažu u ljudstvu, žrtvama, materijalu pa i novcu. Svakih deset dana Američko ministarstvo odbrane objavljuje listu gubitaka u Koreji, te svakih deset dana sve veći broj porodica saznaje o pogibiji svojih bližnjih.

**Snage UN** — Sadašnji front u Koreji drže snage UN čije je učešće u pogledu ljudstva sledeće: Južnokorejci — 60%; snage SAD — 25%, i snage drugih nacija — 15%. U ove poslednje spadaju nacije Latinske Amerike, Srednjeg i Dalekog Istoka i snage Britanske zajednice naroda. Amerikanci u Koreji imaju 7 divizija od kojih su 5 na frontu, a 2 u rezervi; sem toga, oni imaju još 2 divizije u Japanu.

**Snage Južnokorejaca** iznose oko 362.000 ljudi, formiranih u 9 divizija, od kojih su 2 u rezervi. General Van Flit zalaže se da se Južnokorejci što više iskoriste i osposobe za odbranu svoje zemlje. Južnokorejci su uveli regrutovanje muškaraca od 17—31 godine. I pored velikog broja stanovnika (preko 20 miliona), to regrutovanje ne ide lako zbog slabih administrativnih mera i ostalih uslova. Regrutovanje vrši uglavnom policija ili se mladići prosto hvataju na ulicama i drumovima. Sada se u raznim logorima Južnokorejaca vežba oko 150.000 regruta. Oružje, oprema, odelo i sve ostalo potiče iz SAD. Obukom rukovode Amerikanci, obrazovani u specijalno telo pod nazivom *Korejska vojno-savetodavna grupa* koju čine 612 američkih oficira i 1.300 vojnika. Neposredna komanda nad jedinicama i školama je južnokorejska. Od 25.000 južnokorejskih oficira preko 1.000 je poslato na usavršavanje u SAD; to su mahom oficiri tehničkih rodova vojske. Za popunu jedinica pojedincima potrebna je obuka od 4 meseca, a za obuku celih jedinica još 6 meseci. U višim oficirima i štabnom osoblju vlada oskudica.

Pored dosadašnjih snaga Južnokorejaca, sada su formirane još dve divizije: 12 i 15, svaka od po 14.000 ljudi sa naoružanjem i opremom slično američkim divizijama. Sem toga, formirano je još 6 samostalnih pešadiskih pukova.

Inače, smatra se da je kvalitet južnokorejskih divizija koje se sada nalaze u borbi dobar. Njihov vojnik pokazuje čak i bolje osobine od američkog borca: u individualnoj kamuflaži, ukopavanju, savlađivanju terenskih nagiba, noćnim dejstvima, infiltraciji u neprijateljsku odbranenu organizaciju, u zasedama i zarobljavanju neprijateljskih vojnika. U borbama protiv poslednje kineske ofanzive za preotimanje pojedinih visova, južnokorejske trupe pokazale su se prvoklasne, naročito u noćnim prepadima i svim vrstama lukavstva; one su od Kineza povratile sve izgubljene položaje i najzad stabilizovale situaciju na frontu.

**Karakter** sadašnje faze operacija u Koreji ogleda se pokušajem Kineza da snažnim napadima prilično velikih snaga na razne tačke fronta, i to prebacujući težište napada sa jednog dela fronta na drugi, prvenstveno preotmu pojedine važne tačke, a u krajnjoj liniji da u krvavim borbama nanese što više gubitaka snagama UN bez obzira što oni sami pritom trpe daleko veće gubitke. U štabu snaga UN veruje se da Kinezi u takve borbe ubacuju svoje tek obučene trupe, sa željom da tu steknu borbeno iskustvo i na taj način se izvežbaju. A cilj im je da gubici, specijalno Amerikanaca, porazno odjeknu u SAD. I, zbilja, gubici Amerikanaca neko vreme bili su nesrazmerno veći od ma kojih pre toga. Cilj te vrste propagande bio je usmeren na pregovore u Panmundžonu i na američko javno mnjenje

u vremenu izbora novog predsednika. U tim kinesko-severnokorejskim napadima padala je u oči vrlo velika upotreba artiljerije, sa ogromnim brojem oruđa i ogromnom količinom utrošene municije. Način upotrebe artiljerijske vatre kod Kineza razlikovao se od dosadašnjih. Tako su, u Prvom svetskom ratu, Nemci, u vremenu njegovog rovovskog perioda, pored neprijateljskih položaja tukli i pozadinu, raskrsnice puteva, mesta štabova, slagališta i sve ono što bi moglo da ukoči život trupa na frontu. Kinezi, naprotiv, svu svoju vatra koncentrišu isključivo na neprijateljske položaje, ili ponekad vrše kontrabatiranje, ali ne mnogo. Pa čak i kada svoje trupe u napadu potpomažu pokretnim baražom, ovaj ne prenose u neprijateljsku pozadinu u momentu kada su im trupe izbile na neprijateljski položaj i takoreći izmešale se s njime, već radi onemogućavanja prilaženja rezervi deistvuju i dalje, nanoseći gubitke i svojim sopstvenim trupama. Ovo se jedino može objasniti malopre pomenutim neobaziranjem na sopstvene gubitke i željom da se neprijatelju po svaku cenu nanese što veći gubici.

Vatrena snaga Kineza koja je prošlih meseci imala vanredno veliki intenzitet, sada se postepeno utišala. Izgleda da su oni utrošili nagomilanu municiju dovučenu u toku zatišja zbog pregovora. Od blizu 100.000 artiljerijskih zrna izbačenih pojedinih dana njihovog napada, sada su svoju vatra sveli na jedva 9.000 na dan. Za dovlačenje potreba i municije na front Kinezi koriste kamione, rekvirirana poljska sredstva, pa je čak vuku i na leđima ljudi. Lovci-bombarderi snaga UN nailaze na takve kolone i od 1.000 kamiona unište po nekoliko stotina. Zato ove kolone vrše pokrete isključivo noću.

Kod snaga UN priprema napada ili odbijanje napadnih mera izvodi se baražima, kao i u Prvom svetskom ratu; broj utrošenih metaka pojedinog baraža dostiže do 42.000.

**Organizacija odbrane snaga UN** — Pojedine otporne tačke na frontu utvrđene su po tipu rovovskog načina ratovanja: rovovi, saobraćajnice, zemunice, skloništa za ljudstvo i materijal, amblasmani i bunker. Ispred utvrđenja nalazi se čitav splet raznih prepreka i sredstava za osvetljavanje noćnih pokreta neprijatelja. Na važnim tačkama izgrađeni su bunker, koji su u pozadini od armiranog betona i drugih pojačanja. Oni se iz pozadine do određenih mesta na frontu prevlače naročitom vrstom transportnog tenka. Za uređenje mesta na koja će se postaviti gotovi bunker upotrebljavaju se oklopljeni buldožeri. Bunker se postavlja na očigled i pod vatrom neprijatelja. Sve je podešeno da život vojnika u rovovima bude što više obezbeđen i što manje tegoban, naročito u toku sadašnjih zimskih meseci. Rovovi, saobraćajnice i svi drugi objekti izgrađeni su vrlo solidno i udobni su, a pružaju usto i siguran zaklon. Zakloni za pojedine strelce osigurani su čeličnom pločom sa 3—4 reda džakova od peska ili zemlje i slojem kamena i zemlje odozgo, tako da su sigurni i od direktnih pogodaka punih artiljerijskih zrna. Ispred prednjih rovova nalaze se niske prepreke i zamke od bodljikave žice sa nagaznim minama. Sem toga, ispred linije objavnica nalaze se polja *napalm* mina, koje se aktiviraju povlačenjem kanapa iz objavnice. Ove su mere potrebne protiv noćnih prepada Kineza i Severnokorejaca, koji takve akcije vrlo često primenjuju.

**Život vojnika na frontu** znatno je olakšan u odnosu na ranije godine. Oprema vojnika specijalno je podešena za ratovanje u Koreji i čitaoci su s njom upoznati iz ranijih podataka iznetih u »Vojnom delu«. Ovde dodajemo i to da se u neposrednoj blizini fronta, na kontranačibima, nalaze zagrejeni šatori gde se vojnici na smenu mogu ogrejati.

Putevi, koji su prvih šest meseci rata u Koreji stvarali isto toliko teškoća kao i neprijateljski topovi, prošireni su, raščišćeni i popravljani i vojna policija na njima upravlja ogromnim saobraćajem sa maksimalnom brzinom vožnje od 40 km na sat.

Celokupnu pozadinsku službu obavljaju Južnokorejci da bi se američki vojnici mogli upotrebiti kao instruktori za obuku, rukovodioci u borbi i na ostalim važnijim mestima. Vojnicima na samom frontu i na najistaknutijim mestima donose se dnevno po dva topla obroka. Svaka tri dana, a najmanje jedanput nedeljno, vojnici sa fronta silaze po smenama na topao tuš i za predaju prljavog i uzimanje čistog rublja i popravku opreme. Šest meseci provedenih neprekidno na

frontu daju prava borcu UN (sem Južnokorejaca) na odmor i rasonodu ili, kako to oni zovu, *RR (Rest and Recreation)* u Japanu i to pet dana bez puta. Ako neki vojnik zarobi Kineza ili Severnokorejca ima prava na još pet dana ovakvog odmora.

**Vazduhoplovne snage UN** broje oko 2.500 aviona što je dovoljno za sadašnju situaciju. Prve godine rata u Koreji srazmera obaranja aviona bila je 1:17 u korist snaga UN, ali se ova srazmera pomerila tako da je u 1952 dostigla 1:9; ali, nadmoćnost snaga UN u vazduhu bila je i dalje jasno izražena. Sovjetski avioni *Mig-15* lete uglavnom duž jedne utvrđene zone koja ima zadatak da spreči upad aviona UN na prostoriju vazduhoplovnih baza u Mandžuriji. To je tzv. »Mig-aleja«. Oni se retko kad odmiču od te prostorije i vrlo retko dolaze na front.

*Mig-15* naoružan je sa 2 topa 23 mm i 1 topom 37 mm. Leti na velikim visinama ali ima veliki akcioni radijus. Nije podesan za dejstva na manjim visinama. Ako bi ovi avioni bili upotrebljeni u akcijama za podršku trupa na zemlji, verovatno bi pretrpeli velike gubitke.

Američki *F-86* ima 6 mitraljeza 12,7 mm. *Mig-15* ispali 16—17 metaka u sekundi, dok *F-86* za isto to vreme ispali 80 metaka. Ali je dejstvo mitraljeza 12,7 mm suviše slabo u sravnjenju sa naoružanjem *Mig-15*. Zato *F-86* ima daleko bolje nišanske sprave i pokretljiviji je u vazduhu.

Operacija *Strengle*, kako se zove vazдушna akcija vazduhoplovstva UN nad Severnom Korejom i duž železničke pruge Mukden—Seul, ima za cilj da ukooči svaki pokret trupa i saobraćaj uopšte i ona se izvodi sa uspehom. Porušene pruge teško i sporo se opravljaju jer neprijatelj ne raspolaže rezervnim šinama, a i rušenja su tako česta da ih je skoro nemoguće popraviti. Veruje se da je zbog operacije *Strengle* osujećena kineska jesenja ofanziva.

*F-80*, *F-84*, *F-SF* i drugi stariji tipovi aviona slabiji su od aviona *Mig-15* i ne stupaju više s njima u borbu. Avion *B-29* ne može sam da se odupre *Mig-15*.

85—90% gubitaka UN u vazduhu dolaze od PA odbrane, koja je na savremenoj visini. Avioni UN brane se od malokalibarske neprijateljske PA odbrane *napalm raketama* i to sa vrlo velikim uspehom.

**Upotreba tenkova.** — Pojavom rovovske vojne u Koreji ograničena je upotreba tenkova. Oni se upotrebljavaju gotovo kao i u Prvom svetskom ratu. Tenkovi dejstvuju u zajednici sa pešadijom i tako sačinjavaju borbene grupe. Pešadiskom puku pridaje se obično četa tenkova, a bataljonu tenkovski vod. Ističe se potreba za tenkovskom rezervom, koja može da interveniše u raznim borbenim situacijama. Diviziji koja nema tenkove pridaje se obično tenkovski bataljon od četiri čete, tako da se svakom puku može pridati po 1 tenkovska četa, a 1 četa zadržati u diviziskoj rezervi.

Pri ovakvoj primeni, koja se sada ponovo javila u Koreji, tenk se smatra kao prateće oruđe koje gađa neposredno. Tenk gađa sa položaja, a pešadija vrši juriš. Kada tenkovi više ne mogu da gađaju, onda kreću ka cilju. Da bi iskoristila dejstvo vatre tenkova, pešadija mora da bude što bliže cilju — oko 50 koraka. Pri gađanju otvora na bunkeru, pešak može da priđe na nekoliko koraka.

Tenkovima komanduje starešina pešadiske jedinice kojoj su oni pridati. Veza između komandanta pešadije i tenkova održava se pomoću radija s tim da talasne dužine budu različite. Veza između pešadije i tenkova održava se pomoću teletona pričvršćenog spolja na samom tenku.

Ratna mornarica UN apsolutno gospodari morem i kontroliše pomorsku odbranenu zonu oko celog poluostrva Koreje sa zadatkom: da se spreči svaki napad na obalu Južne Koreje; da se obezbede pomorske komunikacije UN; da se spreči ubacivanje oružja i municije ili nepoželjnih elemenata. Sem toga, ratna mornarica sa svojim desantnim trupama vrši amfibiske operacije i aktivno učestvuje u borbama na kopnu — bombardovanju i zaštiti otpustanja.

**Zaključak** o tome kakav dalji obrt može uzeti rat u Koreji ne bi se mogao unapred doneti. Međutim, verovatno je da bi se događaji mogli razvijati u smislu tri moguće alternative: a) da se rat završi nekom vrstom »časnog mira«; b) da dođe do ponovne ofanzive jedne od ratujućih strana, u kom slučaju uvek postoji opasnost od proširenja sukoba i c) da situacija u Koreji zadrži manje ili više sadašnji oblik, dok se ne reše ostala glavna pitanja svetske politike.